

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRO STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS 2023–2025 m.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras (LAMMC) yra valstybinis mokslinių tyrimų institutas, viešasis juridinis asmuo, vykdomas valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius agronomijos, miškotyros, ekologijos ir aplinkotyros, biochemijos mokslo krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą. LAMMC steigėja yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

LAMMC veikla vykdoma ir veiklos tikslas įgyvendinamas vadovaujantis pagrindiniais dokumentais, sudarančiais pagrindą LAMMC veiklos strategijai. LAMMC veikla prisideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje patvirtintų tikslų ir prioritetų įgyvendinimo, taip pat: Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija *Lietuva 2030*“, 2021–2030 metų Nacionalinės pažangos programos, Europos strategijos „Žalioji kursas“, Bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ ir kt.

LAMMC MISIJA

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (toliau – LAMMC) misija – kurti, kaupti ir skleisti naujas mokslo žinias konkurencingam, tvariam žemės, miškų ir aplinkos išteklių naudojimui, inovatyvių technologijų ir produktų kūrimui bei socialinių visuomenės reikmių tenkinimui.

LAMMC STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

Ateities žemės ūkis turi būti plėtojamas didinant aukštos pridėtinės vertės produktų gamybą bei prisidedant prie Lietuvos tvaraus vystymosi, kas užtikrintų tausojančią išteklių naudojimą dabar ir ateityje bei tenkintų vartotojų poreikius šalies ir tarptautinėse rinkose. Tai gali būti pasiekta plėtojant mokslinius tyrimus, kurių tiksluose dėmesys bus skiriamas aplinkos požiūriu tvariams augalininkystės gamybos metodams, nepamirštant biologinės įvairovės bei augalų produktyvumo, efektyvesniam biologinių procesų panaudojimui praktinėms reikmėms, klimato kaitos rizikos vertinimui ir padarinių švelninimui įprastinių ir naujų augalų derliaus potencialui ir jo kokybei įvairiuose dirvožemiuose, intensyvesniam ir racialesniam atsinaujinančių išteklių taikymui tradicinių ir netradicinių produktų gamybai.

Planuojant LAMMC veiklą atlikta SSGG analizė, kurios pagrindu suformuluoti LAMMC uždaviniai bei priemonės ir rodikliai veiklos tikslui pasiekti.

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none">- LAMMC dirba aukšto lygio mokslinis ir techninis personalas, įrengta eksperimentinė tyrimų bazė, modernios laboratorijos ir patalpos augalų genetikos, dirvožemio, ligų ir kenkėjų kontrolės, augalininkystės ir pasėlių valdymo tyrimams atlikti.- Didėjantis tarptautinis LAMMC matomumas ir tarpdisciplininio bendradarbiavimo patirtis tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygiu užtikrina geresnį tarptautinių projektų vykdymą.- Ilgametis ryšys su verslo partneriais užtikrina projektų kofinansavimą ir leidžia efektyviau valdyti finansines rizikas.- Ilgametė mokslinių tyrimų patirtis ir glaudus bendradarbiavimas su pagrindinėmis visuomenės suinteresuotosiomis šalimis, nacionalinėmis ir tarptautinėmis institucijomis leidžia LAMMC	<ul style="list-style-type: none">- Ribotos galimybės pritraukti aukšto lygio mokslininkus ir kvalifikuotus techninius darbuotojus dėl didėjančios konkurencijos su verslu dėl žmogiškųjų išteklių; mažo užsienio mokslininkų vizitų skaičiaus dėl pandemijos ir vykstančio karo Ukrainoje.- Išsklaidytos mokslinių tyrimų infrastruktūros ir padalinių (mokslinių skyrių/regioninių padalinių) specializacija trukdo sutelkti pastangas ir bendradarbiauti siekiant sudėtingų strateginių tikslų.- Nepakankamas projektų (ypač tarptautinių) paraiškų skaičius mažina galimybes sėkmingai dalyvauti projektinėje veikloje ir įsilieti į tarptautines, tarpdisciplinines komandas.

<p>mokslininkams būti pripažintais ekspertais įvairiose darbo grupėse.</p> <p>- Visi tyrėjai gali jaustis tikri dėl tinkamos lyčių pusiausvyros LAMMC, užtikrinančios, kad visi organizacijoje – tiek vyrai, tiek moterys – gali išnaudoti visą savo potencialą ir turi vienodas darbo sąlygas be lyties diskriminacijos.</p>	
Galimybės	Grėsmės
<p>- Galimybės stiprinti bendradarbiavimą, keitimąsi žiniomis su pasauliniais MTEP partneriais vykdant Europos Horizontas programos projektus. LAMMC tyrimų sritys apima pagrindines Europos žaliojo kurso gryno oro, švaraus vandens, sveiko dirvožemio ir biologinės įvairovės, sveiko ir įperkamo maisto, atsinaujinančios energijos temas, taip skatinant bendradarbiavimą tarptautinio masto MTEP žinių mainuose.</p> <p>- Nacionalinių teisės aktų pakeitimai leidžia ir supaprastina užsienio mokslininkų kvietimo ir įdarbinimo procedūras.</p> <p>- Optimalus infrastruktūros valdymas leidžia efektyviai vykdyti MTEP LAMMC; be to, tarptautinės stažuotės programos leidžia lengvai naudotis unikalia įranga partnerių institucijose.</p> <p>- Plėtojant pramonę žemės ūkio, sodininkystės, miškininkystės, energetikos ir maisto sektoriuose, didėja MTEP finansavimas.</p>	<p>- Miškininkystės ir aplinkos mokslų magistrantų skaičiaus mažėjimas dėl prastėjančios demografinės padėties ir prastų mokyklų absolventų technologijų, inžinerijos ir matematikos įgūdžių;</p> <p>- skirtingos nacionalinės ir tarptautinės mokslo vertinimo taisyklės.</p> <p>- Ribotas finansavimas modernios mokslinių tyrimų įrangos priežiūrai / aptarnavimui, nesugebėjimas užtikrinti konkurencingų tyrėjų ir techninio personalo atlyginimų gali lemti kai kurių perspektyvių mokslinių tyrimų nutraukimą.</p> <p>- Didėjanti konkurencija darbo rinkoje dėl aukštos kvalifikacijos technikos specialistų.</p>

LAMMC VEIKLOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI

LAMMC veiklos tikslas, yra apibrėžtas LAMMC įstatuose - tenkinti viešuosius interesus vykdant valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ir ūkio subjektams svarbius ilgalaikius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą.

Veiklos uždaviniai:

- 1) kurti aukšto lygio mokslo žinias, skirtas spręsti šalies ir užsienio ekonominiams, aplinkosauginiams bei socialiniams iššūkiams;
- 2) didinti mokslu pagrįstų inovacijų ir sprendimų pasiekiamumą šalies bei užsienio vartotojams ir plačiajai visuomenei;
- 3) kelti mokslo prestižą ir užtikrinti patrauklias darbo sąlygas šalies regionuose.

LAMMC UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS BEI JŲ VERTINIMO RODIKLIAI

Vienas pagrindinių LAMMC uždavinių – kurti aukšto lygio mokslo žinias, skirtas spręsti šalies ir užsienio ekonominiams, aplinkosauginiams bei socialiniams iššūkiams. 2022 m. LAMMC mokslininkai paskelbė 152 mokslines publikacijas žurnaluose, referuojamuose *Clarivate Analytics Web of Science (CA WoS)* duomenų bazėje ir turinčiuose cituojamumo rodiklį (IF), iš kurių 80 proc. – aukšto lygio tarptautiniuose leidiniuose (Q1 ir Q2). Artimiausio laikotarpio tikslas – kad mokslinių publikacijų skaičius siektų ne mažiau nei vieną mokslinę publikaciją mokslo darbuotojui, o jų kokybė palaipsniui gerėtų.

Nuolatinė LAMMC veikla yra naujų, inovatyvių, moksliniais tyrimais grįstų produktų ir technologijų kūrimas. 2022 m. augalų selekcija Lietuvoje minėjo savo veiklos šimtmetį, per kurį buvo sukurtos žemės ūkio augalų veislės, konkurencingos ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu lygmeniu. Ataskaitiniu laikotarpiu 11 LAMMC sukurtų augalų veislių praėjo tarptautinę ekspertizę Europos specializuotose centruose, taip pat Europos patentų biurui pateiktos dvi paraiškos.

Aukšto lygio mokslo žinių kūrimas yra tiesiogiai susijęs su konkursiniu finansavimu ir aukšto lygio nacionalinių bei tarptautinių MTEPI ir kitų projektų vykdymu. 2022 m. LAMMC mokslininkai pateikė 88 MTEPI projektų paraiškas, kurių vertė siekė daugiau nei 11,1 mln. eurų. Projektų laimėjimo sėkmės rodiklis siekia beveik 25 proc. Mūsų vertinimu, tai yra geras pasiekimas, tačiau siekiant ir toliau užtikrinti sėkmingą LAMMC veiklos tęstinumą, bus skatinama rengti ir teikti daugiau paraiškų pritraukti konkursinį finansavimą.

Kiekvienos institucijos veiklos sėkmė yra tiesiogiai susijusi su naujų, iniciatyvių mokslininkų pritraukimu. Šiuo metu LAMMC studijuoja 68 doktorantai, tačiau atsiradus galimybei teikti paraiškas LMT finansuojamai konkursinei doktorantūrai tikėtina, kad šis skaičius didės. Taip pat numatoma doktorantūros studijų vykdymo tarptautiškumo plėtra. 2022 m. LAMMC studijavo 17 doktorantų iš užsienio šalių, didėjo ir anglų kalba, ir publikacijų pagrindu parengtų daktaro disertacijų skaičius. Tai ne tik padeda įsijungti į tarptautinius mokslinius tinklus, bet ir stiprina LAMMC mokslininkų matomumą tarptautinėje erdvėje.

1 uždavinys - kurti aukšto lygio mokslo žinias, skirtas šalies ir užsienio ekonominių, aplinkosauginių bei socialinių iššūkių sprendimui							
Strategijos įgyvendinimo priemonės	Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijai	Pasiektas rezultatas		Planas			
		2021	2022	2022	2023	2024	2025
Aukšto lygio fundamentinių bei taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymas	Mokslinių publikacijų žurnaluose, referuojamuose CA WoS duomenų bazėje ir turinčiuose cituojamumo rodiklį (IF), skaičius	147	152	160	180	190	195
	Iš jų publikacijos Q1–Q2 žurnaluose, vnt.	108	121	120	130	150	180
	Publikacijos su užsienio institucijomis ir/ar verslo subjektais	58	57	65	85	100	110
	Publikacijos tarp skirtingų LAMMC padalinių (skyrių, laboratorijų)	17	55	25	30	35	45
	TOP 10 publikacijos	39	52	42	46	50	55
	Tarptautiniu mastu pripažintos mokslo leidyklos išleista mokslo monografija (ne mažesnės apimties kaip 8 aut. l.) ar jos dalis (dalys).	9	7	10	11	12	13
	Mokslinių stažuotių skaičius	17	18	20	25	35	37
Naujų, inovatyvių, moksliniais tyrimais grįstų produktų ir technologijų kūrimas	Europos specializuotose centruose tarptautinę ekspertizę praėjusių augalų veislių skaičius ir/arba tarptautinę ekspertizę praėjusios mokslui naujos organizmų rūšių skaičius.	7	11	8	10	10	10
	Europos patentų biurui, JAV patentų ir prekių ženklų biurui ar Japonijos patentų biurui pateiktos patentų paraiškos (pagal registracijos pažymėjimą).	1	2	2	1	1	1
	Europos patentų biurui, JAV patentų ir prekių ženklų biurui ar Japonijos patentų biuro išduoti patentai.	0	0	0	0	1	1
Aukšto lygio nacionalinių ir tarptautinių MTEPI bei kitų projektų vykdymas	Pateiktų projektų paraiškų skaičius, suma	76	88	80	82	85	90
	Pateiktų projektų paraiškų suma, mln. Eur.	10,4	11,1	11,0	11,5	12	12,5
	Lėšų, gautų vykdant MTEPI projektus suma, mln. Eur	2,5	2,3	2,8	3,0	3,3	3,5
Aukšto lygio tarptautinių doktorantūros studijų vykdymas	Studijuojančių doktorantų skaičius	65	68	67	69	70	70
	Ap gintų daktaro disertacijų skaičius	12	7	14	16	17	14
	Disertacijų anglų kalba skaičius	4	5	6	8	12	12
	Disertacijų publikacijų pagrindu skaičius	3	4	5	8	9	10
	Užsienio doktorantų skaičius	9	17	9	10	11	14

Šalies augimo garantas yra mokslu grįstų sprendimų priėmimas viešajame ir privačiame sektoriuose. Siekiant stiprinti inovacijų diegimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, LAMMC veiklą orientuoja ne tik į mokslinių projektų vykdymą bei inovacijų kūrimą, bet ir jų tiesioginį diegimą bei aktyvią informacijos sklaidą. 2022 m. mokslininkai vykdė 75 ūkio subjektų užsakymus, kurių vertė siekė 2,6 mln. Eur.

LAMMC mokslininkai jau daug metų aktyviai dalyvauja nacionalinėse darbo grupėse, yra projektų ir šalies strateginių dokumentų vertinimo ekspertinių grupių nariai, o pastaraisiais metais reikšmingai padidėjo jų indėlis į tarptautinių darbo ir ekspertinių grupių, teikiančių siūlymus Europos Komisijai, veiklą. Mokslininkai sukauptomis mokslo žiniomis aktyviai dalijasi nacionalinių ir tarptautinių konferencijų metu.

2022 metais buvo suorganizuota šiek tiek mažiau nacionalinių renginių, tačiau tikimasi, kad 2023 metais jų ženkliai daugės. Tarptautinių renginių gerokai padaugėjo dėl didesnio kiekio vykdomų tarptautinių projektų. Siekiant sustiprinti pasitikėjimą mokslininkais ir pabrėžti mokslinių tyrimų svarbą, didelis dėmesys skiriamas informacijos sklaidai socialiniuose tinkluose (Facebook, LinkedIn, Twitter).

2 uždavinys – Didinti mokslu grįstų inovacijų ir sprendimų prieinamumą šalies ir užsienio vartotojams bei plačiajai visuomenei							
Strategijos įgyvendinimo priemonės	Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijai	Pasiektas rezultatas		Planas			
		2021	2022	2022	2023	2024	2025
Eksperimentinė plėtra ir inovacijų diegimas	Sutarčių su ūkio subjektais skaičius	188	75	190	192	195	200
	Lėšų, gautų vykdant sutartis su ūkio subjektais suma, mln. Eur.	1,8	2,6	2,0	2,2	2,4	2,5
	Licencinių sutarčių skaičius	22	26	23	24	26	27
	Lėšų, gautų už licencines sutartis suma, mln. Eur.	0,302	0,296	0,310	0,320	0,35	0,37
	Įkurtų atžalinių įmonių skaičius	0	0	0	0	1	1
Mokslu grįstų rekomendacijų rengimas bei pateikimas sprendimų priėmėjams	Ekspertai (nacionalinėse ir tarptautinėse grupėse)	59	75	60	62	65	67
Naujų mokslo žinių sklaida mokslo visuomenei ir tikslinėms žmonių grupėms	Pranešimų tarptautinėse konferencijose skaičius	73	170	73	75	80	90
	Pranešimai visuomenei (nacionaliniai seminarai, lauko dienos, parodos)	10	50	20	30	50	60
	Suorganizuotų nacionalinių konferencijų skaičius	4	4	4	5	6	7
	Suorganizuotų tarptautinių renginių (konferencijų, parodų, tarptautinių seminarų, kursų, pasitarimų) skaičius	9	8	9	10	11	12
Naujų mokslo žinių ir inovacijų sklaida plačiajai visuomenei	Tinklalapio naudotojų skaičius	49 931	2436*	55 000	3000	3200	3400
	Socialinių tinklų lankymas: LinkedIn sekėjai	424	760	500	700	1000	1050
	Socialinių tinklų lankymas: Twitter sekėjai	65	80	100	150	200	210
	Socialinių tinklų lankymas: Facebook sekėjai	1 895	2057	2000	2500	3000	3050

*2022 m. keitėsi tinklalapio naudotojų skaičiavimo metodika.

LAMMC vis svariau prisideda prie Europos Komisijos Žaliojo kurso strategijos įgyvendinimo ir savo veiklą vykdo atsižvelgdamas į tvarumą bei išteklių naudojimo optimizavimą. Didelis dėmesys skiriamas užtikrinimui Žaliųjų pirkimų, kuriais siekiama įsigyti prekių, paslaugų arba darbų, darančių kuo

mažesnę poveikį aplinkai viename, keliuose ar visuose prekės, paslaugos ar darbo gyvavimo ciklo etapuose. Jau 2022 metais 53 proc. visų LAMMC pirkimų buvo žalieji.

LAMMC taip pat prisideda prie nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimo, kuria daroma diferencijuota įtaka regionų socialinei ir ekonominei plėtrai, siekiant sumažinti jų socialinę ir ekonominę atskirtį ir išsivystymo netolygumus pačiuose regionuose, visoje šalies teritorijoje skatinti tolygią ir tvarią plėtrą. Siekiama užtikrinti darbuotojų darbo užmokesčio augimą ir kvalifikacijos kėlimą skatinant dalyvauti ne tik moksliniuose renginiuose, bet ir bendrųjų kompetencijų ugdymo veikloje; studentams sudaromos sąlygos tęsti studijas lanksčiai derinant darbo laiką.

2022 metais LAMMC veiklos rezultatai buvo geri, tačiau matomas jų gerinimo potencialas 2023-ais ir vėlesniais metais. Pagrindiniai planuojami rodikliai pateikti lentelėse; jiems pasiekti bus suplanuotos tikslinės išlaidos. Planuojami nauji moksliniai tyrimai, bus toliau tęsiama stažuotėms skirta fondo veikla, skatinamas mokslininkų dalyvavimas mokslinėje ir ekspertinėje veikloje, taip pat šviečiant bei ugdant visuomenę.

3 uždavinys – Kelti mokslo prestižą bei užtikrinti patrauklias darbo sąlygas Lietuvos regionuose							
Strategijos įgyvendinimo priemonės	Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijai	Pasiektas rezultatas		Planas			
		2021	2022	2022	2023	2024	2025
„Žaliųjų“ technologijų taikymas LAMMC veikloje	Įvykdytų žaliųjų pirkimų dalis nuo visų pirkimų, proc.	10	53	50	100	100	100
	Parengtų elektroninių bylų, skirtų archyvuoti, dalis nuo visų bylų, proc.	27	50	50	75	100	100
Palankių darbo sąlygų LAMMC sukūrimas	Vidutinio mokslo darbuotojų darbo užmokesčio didėjimas proc., ne mažiau kaip	12	22,6	10	10	10	15
	Darbuotojų, dalyvaujančių kvalifikacijos tobulinimo veiklose, dalis per metus proc., ne mažiau kaip	15	26	25	25	25	25